

تاریخ

ری کجاست؟

■ خبرگزاری میراث: اینکه ری واقعا کجاست؟ یک پرسش جغرافیایی و «کجای مکانی نیست بلکه یک «کجا»ی فرهنگی است. گاهی وقت‌ها آنقدر خوابیم یا آنقدر خویند که نمی‌دانیم و نمی‌دانند آنچه را که به راحتی ویران می‌کنند و با بولدوزر از رویش رد می‌شوند واقعا کجاست. از یک سو متولیان ساخت و گسترش بزرگراه‌ها یا شستایی وصفنشدنی آثار چندهزارساله ری را مدفون و از سوی دیگر دولت و شورای شهر بحث جداسازی این منطقه از تهران را مطرح و پیگیری می‌کنند. ری همیشه از نظر تاریخی و فرهنگی بخش قابل توجهی از استان تهران بوده که جدا کردن آنها از یکدیگر سبب ناقص‌سازی هر دو خواهد شد. حتما شنیده‌اید پزشکان و طبیبان قدیمی وقتی تشخیص می‌دادند که باید عضو یا اعضای بدن بیمار مثل دست یا پا را قطع کنند، اصطلاحاً می‌گفتند دستش یا پایش سیاه شده و باید آن را از بدن جدا کرد… ری عضوی از پیکره تهران است که حالا به نظر می‌رسد تصمیم گرفته‌اند اول این عضو را سیاه و بعد هم اقدام به قطعش کنند! حتی اگر رانندگان بولدوزر و کامیون‌ها، دست‌کم بخشی از پیشینه ری را می‌دانستند، شاید دل‌شان نمی‌آمد به راحتی از روی آن رد شوند. پس بد نیست ببینیم ری واقعا کجاست؟ ری نه تنها یکی از قدیمی‌ترین شهرهای ایران بلکه از قدیمی‌ترین شهرهای جهان است. نام آن در کتیبه بیستون (متعلق به داریوش هخامنشی) به صورت راگا آمده است اما آثار به‌دست‌آمده از آنجا نشان می‌دهد که شهر ری بیش از هفت هزار سال پیشینه تاریخی دارد و در دوره‌ای نه چندان کوتاه پایتخت ایران بوده است. تاریخ بنای این شهر به زمانی بازمی‌گردد که اقوام آریایی شروع به شهرسازی در ایران کردند و در زمان مادها نیز ری از تمام شهرهای امپراتوری آنان بزرگ‌تر بود. ری در لغت به معنای شهر سلطنتی است. البته این شهر در دوره‌های مختلف نام‌های گوناگون داشته؛ از جمله رغه یا رثوخا که در زبان اوستایی به معنی «دارای چشمه پاکشود» است و می‌تواند اشاره‌ای به وجود چشمه علی در این منطقه داشته باشد. بنابر آنچه در متون اوستایی آمده ری سیزدهمین شهری است که در جهان ساخته شده است. تاریخ سکونت در این شهر به سه‌هزار سال پیش از میلاد برمی‌گردد. درباره پناکتندانه آن روایت‌های زیادی وجود دارد از اسطوره گرفته تا تاریخ برخی سازانه‌ری را شیت پسر سوم حضرت آدم و حوا می‌دانند؛ برخی نیز پسر نوح را بنیادگذار آنجا می‌دانند. رابرت کرپرتز، سیاح انگلیسی به پیروی از مولف کتاب آثارالبلاذ نقل می‌کند «لاریان بنای این شهر را به هوشنگ پسر بزرگ کیومرث نسبت می‌دهند.» برخی مورخان نیز معتقدند ری شهری است بنشاده توسط پپروز، پسر یزدگرد که آن را رام فیروز نام نهاد. تا همه این حرف‌ها که بگذریم مهم آن است که در این شهر بیش از ۷۰ اثر باستانی و تاریخی به ثبت رسیده‌است و می‌توانست محل مناسبی برای گردشگران به ویژه اهالی تهران باشد چرا که برای آنان ری در همین نزدیکی است. یکی از مهم‌ترین بخش‌های معماری شهر، در روزگار گذشته دژ یا قلعه‌هایی بود که با دیوارهای طولی دورتادور شهر ساخته می‌شد و همیشه تعدادی نگهبان و دیده‌بان در باروها‌ی آن حاضر بودند تا از شهر محافظت کنند. این دژها به دلیل ارتفاع و استحکامی که داشتند پس از گذشت قرن‌ها و هزاره‌ها همچنان در بسیاری از جاها بقایایشان قابل دیدن است. یکی از مهم‌ترین این دژها دژی است (بودا) با نام رشکان که در بخش شمالی شهر ری قرار دارد. ساخت این دژ به دوره اشکانیان بازمی‌گردد که هم‌اکنون به شدت در معرض نابودی است. در آن زمان (حدود ۲۲۰۰ سال پیش) ری پایتخت بهاری اشکانیان و نام آنجا ارشکیه بود.

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی

نقشه‌ای از شهر ری در دوره ساسانی